

L'ACOLLIDA A LES

ENQUESTA SOBRE L'ACOLLIMENT INICIAL ALS CENTRES

La Comissió d'Escolarització i Immigració del Consell Escolar Municipal es va proposar conèixer l'acolliment que els centres fan a les famílies que hi accedeixen per primera vegada. Amb aquest objectiu es va realitzar, a finals del curs 2003-2004, una enquesta en els centres públics de la ciutat. Aquí podeu trobar-ne les dades més interessants.

A la ciutat de Barcelona el curs 2003-2004 hi havia 158 centres docents públics d'educació infantil i primària i 72 instituts d'ensenyament secundari,* el 86% dels quals han contestat l'enquesta.

Els resultats donen que la majoria de centres docents de la ciutat han elaborat i disposen d'un pla per facilitar l'acollida i escolarització de l'alumnat que s'hi incorpora de bell nou. Aquest pla forma part del Projecte educatiu del centre i respon majoritàriament els principis i valors de l'educació intercultural. El pla d'acollida preveu un apartat específic per a l'acolliment de l'alumnat en quasi la totalitat dels centres i un altre per a l'acolliment de les famílies no tan generalitzat i amb diferències entre els centres de primària i el de secundària.

Una altra dada significativa és la presència de membres del Consell Escolar de Centre de procedència estrangera. Aquests membres pertanyen al sector de pares i mares i/o a l'AMPA en els CEIP (20%), i al sector de pares i mares i també de l'alumnat en els IES (27%). Aquesta representació és desigual si es considera per districtes, Ciutat Vella és on hi ha presència de membres de procedència estrangera i aquesta és molt baixa a l'Eixample, les Corts i Sarrià-Sant Gervasi.

EL PRIMER CONTACTE AMB LA FAMÍLIA

Atès que el Consell Escolar Municipal vol aprofundir sobre l'acolliment que reben les famílies quan s'adrecen als centres per escolaritzar els seus fills i filles, l'enquesta feia referència bàsicament a les qüestions familiars. Tant els centres d'educació infantil i primària com els centres de secundària obligatòria tenen un primer contacte individual amb la família.

El 93% dels centres d'educació infantil i primària manifesten que tenen un primer contacte amb la família abans del període de preinscripció. També el tenen un 90% dels centres (120) en el cas de l'alumnat que es matricula al llarg del curs (matrícula viva). En el moment de la matrícula, hi ha un 87% de centres (116) que tenen contacte amb les famílies.

Un 75% dels centres (36) tenen el primer contacte abans del període de preinscripció. Un 85% dels IES (41) tenen contacte amb la família en el moment de la matrícula. També en tenen un 83% dels centres (40) en el cas de l'alumnat que es matricula al llarg del curs (matrícula viva).

En aquesta primera entrevista inicial amb la família en el moment de la matrícula, la pràctica totalitat dels centres tenen com a objectiu obtenir informació sobre la situació de l'alumne i de la família. La informació que s'ha obtingut fa referència a la que ha de figurar a l'arxiu de l'alumnat i que es recull en un registre acumulatiu de dades (RADA).

INFORMACIÓ A LES FAMÍLIES

En l'entrevista individual que els centres mantenen amb les famílies, es dona una informació sistematitzada sobre el centre al 85% dels CEIP i el 69% dels IES, i aquestes dades baixen al 53% dels CEIP i el 47% dels IES quan ens referim a la informació sistematitzada que es dona sobre el sistema educatiu.

La majoria de centres realitzen una reunió general de totes les famílies a l'inici de curs, en la qual informen sobre l'escola. També informen sobre el sistema educatiu en el 53% dels CEIP i el 78% del IES. Només un 35% dels CEIP i un 22% dels IES manifesten utilitzar d'altres mètodes per informar sobre el centre i/o el sistema educatiu a les famílies estrangeres.

El 55% dels CEIP (74 centres) i el 29% dels IES (15 centres) diuen tenir material propi (fullet, dossier, circular, instruccions...) adreçat a les famílies estrangeres. Aquests materials es publiquen en diferents llengües.

La pràctica totalitat de centres han previst una jornada de portes obertes abans del període de preinscripció. A la pregunta sobre si "es convida la família a visitar el centre si no ha assistit a la jornada de portes obertes, o si el contacte amb el centre és posterior", responen afirmativament el 85% dels CEIP i el 75% dels IES.

A la pregunta sobre si "es convida a la família a visitar el centre abans del primer dia de classe del seu fill o filla", el 76% dels CEIP i el 41% dels IES responen afirmativament.

SOBRE ELS ITINERARIS ESCOLARS

Es va preguntar als CEIP si "es fa alguna acció específica cap a les famílies de les escoles bressol", i van contestar afirmativament 74 centres, el 54%.

D'aquests 74 centres, 49 (66%) fan documentació escrita específica, 18 (24%) fan una jornada específica, i 39 (53%) fan una reunió informativa.

Als IES, s'ha preguntat si "es fa alguna acció específica cap a les famílies dels centres de primària adscrits" i han respost afirmativament en 46 centres (90%). D'aquests, 44 centres (96%) fan una reunió informativa, 32 (70%) fan una jornada específica, i 30 (65%), tenen documentació específica.

SOBRE LES AMPA

El 92% dels CEIP (125 centres) i el 96% dels IES (49 centres) que tenen Pla d'acollida tenen també Associació de Mares i Pares d'Alumnes.

En aquests centres, a la pregunta sobre si "està previst un contacte de l'AMPA amb la família" responen afirmativament el 62% dels CEIP (78 centres) i el 47% dels IES (23 centres). Tant als CEIP com als IES, de manera generalitzada, l'AMPA és present si es fa una reunió general convocada pel centre i explica les seves funcions i activitats.

A la pregunta de si "hi ha contacte amb les AMPA de les escoles bressol o infantils", 32 centres (26%) responen afirmativament que és l'AMPA qui realitza el contacte. En el cas dels IES, 29 centres (59%) tenen contacte amb les AMPA dels centres de primària adscrits.

En el 94% de les escoles de primària (118) i en el 92% de les de secundària (45) que tenen AMPA, hi ha famílies estrangeres que en són sòcies. ■

Secretaria del CEM
cem@mail.bcn.es

Per a més informació: www.bcn.es/cem/

*Només s'han estimat els centres que imparteixen ESO i batxillerat, o formació professional, que són 59 IES; i s'han descartat aquells en els quals no figuren pares i mares als Consells Escolars dels centres.

FAMILIES

PÚBLICS DE LA CIUTAT

UNA BONA PRÀCTICA AL DISTRICTE DE SARRIÀ-SANT GERVASI

El Consell Escolar Municipal del Districte de Sarrià-Sant Gervasi va formar la Comissió d'Immigració perquè treballés durant el curs 2003-2004 sobre els aspectes que afecten l'arribada de l'alumnat nouvingut. Tot i que no és un districte on les seves escoles rebin massivament alumnat de població nouvinguda, teníem com a punt de referència el CEIP Poeta Foix, l'única escola pública de primària de Sant Gervasi, que rep el 92% de l'alumnat que entra en matrícula viva del districte i que, en aquests moments, té més del 30% d'alumnat nouvingut sobre un total de 355 nens i nenes.

Des d'un primer moment la Comissió va treballar sobre la idea d'un pla d'acollida integral que donés solució a les inquietuds quotidianes d'una família que arriba a un entorn laboral, social i cultural molt diferent al que estava acostumat. Els petits problemes diaris, per simples que semblin, poden afectar greument la integració d'aquestes famílies. Tenen dubtes i no saben a qui dirigir-se i, per tant, es tanquen i això afecta directament la seva integració a la comunitat educativa, on tenen molt a dir.

I qui es podia fer càrrec d'un projecte que assolís aquesta integració global? Sens dubte, el consell escolar de cada centre. Sota la seva tutela es desenvoluparà el projecte que consta de les fases següents:

1. Constitució d'una comissió d'acollida dels consells escolars dels centres educatius formada principalment per un membre de l'equip directiu, pares i mares i el/la conserge del centre, amb el recolzament dels Serveis Socials del districte. La metodologia de treball d'aquesta comissió la decidirà el propi consell escolar en funció de les necessitats concretes de cada centre.

2. Elaboració d'un tríptic on constin els serveis bàsics que una família nouvinguda ha de conèixer per la seva integració en la nostra comunitat. Aquest tríptic serà facilitat pels serveis del districte a les comissions d'acollida perquè puguin exercir d'orientadors davant d'una demanda o necessitat expressada. La funció dels integrants de la comissió és informar de l'existència dels serveis, per donar pas que els professionals de cada sector informin de cada dubte expressat. La *Guia de recursos i serveis per a nouvinguts* consta dels següents blocs temàtics: Atenció específica a l'immigrant, Atenció social, Salut, Educació, Formació, Ocupació, Espais de participació i trobada, Associacions i entitats

3. Els integrants de la comissió d'acollida rebran una sessió formativa on s'explicarà amb detall els serveis que figuren al tríptic a fi i efecte de donar la informació de forma adequada.

4. La comissió d'immigració farà un seguiment de les actuacions de les comissions d'acollida per tal de valorar les actuacions, a fi i efecte de millorar-les i contrastar diferents experiències.

La comissió està convençuda que la plena integració social de les famílies suposarà un gran pas que facilitarà la participació dels nouvinguts en la vida activa de l'escola i la conseqüent repercussió en tots els àmbits.

Comissió d'Immigració del Consell Escolar Municipal de Sarrià – Sant Gervasi.

RESUM DELS PRINCIPALS INDICADORS

DADES GENERALS	CEIP		IES	
N. centres	158		59	
N. centres amb resposta	136		51	
Centres que tenen pla d'acollida	Centres 136	86%	Centres 51	86%
El pla d'acollida forma part del projecte educatiu del centre	Centres 116	85%	Centres 41	80%
Els plans d'acollida es refereixen a...	Alumnat 94%	Famílies 86%	Alumnat 94%	Famílies 65%
Hi ha algun membre de procedència estrangera en el Consell Escolar del Centre	Centres 27	20%	Centres 14	27%

SOBRE LA FAMÍLIA	CEIP		IES	
Hi ha un primer contacte amb la família		99%		94%
Qui realitza el contacte amb la família en la matrícula és...	Direcció 100%	Altres professionals 14%	Direcció 90%	Altres professionals 29%
En l'entrevista individual es dóna una informació sistematitzada	Sobre el centre 85%	Sobre sistema educatiu 53%	Sobre el centre 69%	Sobre sistema educatiu 47%
En la reunió general a l'inici de curs es dóna informació	Sobre el centre 80%	Sobre el sistema educatiu 53%	Sobre el centre 90%	Sobre el sistema educatiu 73%
Tenen material propi adreçat a les famílies estrangeres	Centres 74	55%	Centres 15	29%
Hi ha algun membre de procedència estrangera en el Consell Escolar del Centre	Centres 27	20%	Centres 14	27%
Fan jornada de portes obertes abans de la preinscripció	Centres 122	90%	Centres 47	92%
Es convidava la família a visitar el centre si no ha assistit a la jornada de portes obertes	Centres 115	85%	Centres 38	75%
Es convidava la família a visitar el centre abans del primer dia de classe	Centres 103	76%	Centres 21	41%
Itineraris escolars:				
Accions específiques cap a les famílies de les escoles bressol	Centres 74	54%		
Accions específiques cap a les famílies de primària	Centres		Centres 46	90%

SOBRE LES AMPA	CEIP		IES	
Centres amb pla d'acollida que tenen AMPA	125	92%	49	96%
Contacte AMPA amb les famílies	Centres 78	62%	Centres 23	47%
L'AMPA és a la reunió general del centre	Centres 106	85%	Centres 43	88%
Hi ha famílies estrangeres sòcies de l'AMPA	Centres 118	94%	Centres 45	92%
S'organitzen activitats per a famílies	Centres 82		Centres 20	
L'AMPA organitza aquestes activitats	Centres 62		Centres 15	

ALTRES ASPECTES	CEIP		IES	
Interès perquè hi hagi sessions explicatives des dels districtes	Direcció 79%	AMPA 67%	Direcció 75%	AMPA 63%